

blot havde et Flertal i begge Ting, kunde man omlægge Kredse saa længe, indtil man var sikker paa, man fik Flertal igen. Det er kun meget lidet tænkende Mennesker, der kunne paavirkes af en saadan Agitation. Ingen af os tvivler om, at naar man har foreslaaet en midlertidig Forandring, og naar den har kunnet gennemføres, er det ene og alene, fordi der var kommet saa strigende Misforhold frem, at en Kreds endogsaa havde 150,000 Indbyggere. Dette er slet ved, at vi i 40 & 50 Aar ingen Forandringer have haft, og der vil jo altsaa gaa 45 Aar til, inden der fremkommer lignende Uregelmæssigheder. Det forekommer mig derfor, at de Herrer fra Oppositionen kunne være nogenlunde betryggede, da vi som sagt ikke i de første 45 Aar saa lignende Forhold, som vi have i dette Øjeblik.

Baastanden om Grundlovsbrud og Grundlovstridighed tror jeg ogsaa vilde falde bort af sig selv. Der har været Forslag fremme om partielle Revisioner lige siden 1874, og Formændene i Tingene have fremlagt dem, aldrig talt om og vistnok heller ikke tænkt paa, at de vare grundlovstridige. Der er en Gang imellem sagt, at det naturligvis ikke var fuldt grundlovmæssigt kun at oprette 4 Kredse, hvor der burde være 12, eller 12, hvor der burde være 25; men Grundlovstridighed og Grundlovsbrud har intet Menneske talt om før nu i den allersidste Tid. Det ses altsaa, at vi gaa fremad. Men selv om det nu gjaldt om disse partielle Revisionsforslag, der have været fremme, at de vare grundlovstridige, saa er dermed ikke sagt, at det er Tilfældet med, hvad vi her have foreslaaet. Thi det melder sig i enhver Henseende som en midlertidig Foranstaltning, og det kan ikke hjælpe, at de Herrer sige: ja, det kan man sagtens sige, men det er alligevel en partiel Revision, og Midlertidigheden er ikke større end ved de andre. Dertil vil jeg bemærke, at i 1874, da man begyndte paa Forslag til en partiel Revision, var der ingen almindelig Stemning for en Grundlovsforandring; man havde endnu ikke set Befolkningen tage saaledes til, at det blev indlysende, at man en Gang maatte gaa den Vej, og Forholdene vare desuden saadanne, at vilde man have haft en Grundlovsforandring, skulde man ogsaa have prøvet paa det lige straks. Nu er derimod Situationen den, at der er almindelig Enighed om — naar man undtager Socialdemokraterne og ganske faa andre — det ønskelige i at faa en Grundlovsforandring, og dernæst er Situationen den, at alle de, der ikke ønske at komme tilbage til de

stændighed nu, det Ansvar tør vi ingenlunde tage paa os. Naar nu dertil kommer den Omstændighed, at for hvert Aar, der er gaaet, er Forholdet blevet mere strigende, saa man ikke har kunnet lade det blive, som det er, saa vil jeg nok spørge, om saa ikke alle Betingelser ere til Stede for at tage under Overvejelse: Kan man ikke gaa til en midlertidig Ordning, indtil man kan komme til den Grundlovsforandring, som saa godt som alle ønske, men som mange ikke tør tage Ansvaret for at rejse en Kamp om i dette Øjeblik? Naar jeg gaar ud fra, og det kan jeg vel nok, at en virkelig midlertidig Foranstaltning ikke er grundlovstridig — det er vel ikke grundlovstridigt at foretage en Forandring ved Grundlovsparagraffen af midlertidig Karakter, thi saa have vi hvert Aar levet paa Grundlovsbrud siden 1849 — tillader jeg mig at slaa fast her i Landstinget, at Baastanden om og Bestyrelsen for Grundlovsbrud hviler paa den bestemte Forudsætning, at man tror, at dette Ting ikke er ærligt, at man tror, at dette Ting siger noget og mener noget andet, at vi sige, det er midlertidigt, men mene, det er blivende! Den Bestyrelsen kan man gerne fortsætte med, men ikke uden med det samme at slaa fast, at man ingen Tro har paa Landstingets Ærlighed og Loyalitet. Der er ikke andet at sige dertil end dette, at det forholder sig nu saaledes. Vi ønske alle sammen en Grundlovsforandring og ere rede dertil, lige saa snart det paa nogen Maade kan lade sig gøre, og vi tro, vi kunne tage Ansvaret for at være med til at rejse det; om saa de Herrer ville tro det eller ikke, det faar blive deres Sag.

Til Slutning kommer jeg til Baastanden om, at Ordningen er partipolitisk. Det er jo ogsaa kommet saa stærkt frem i det andet Ting, at det er bygget paa den stændigste Balgeometri, og at intet hæderligt Menneske kunde være et saadant Forslag bekendt. Jeg stal med Hensyn til Landstingets Affattelse af Inddelingen i Kjøbenhavn gøre den Bemærkning til det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds (Det. Hansen), at det er ikke affattet med „gejlig Snedighed“, som det ærede Medlem har udtalt paa et af de mange Møder. Det er affattet i det statistiske Kontor i Magistraten af dem, der skulle affatte et saadant Forslag, og det er affattet af en Mand, der, saa vidt jeg ved, og som jeg tror alle antage, er Partimeningsfælle med det ærede Medlem. Naar man saa til lige har frygtet for, at det maasse skulde være partipolitisk i den Retning, er det min fulde Overbevisning, at det ikke var det, men var fuldstændig loyalt helt igennem,